

Woman in bed

Guillem RAUSA

Ja quan s'estrenà *El jovencito Frankenstein*, sospitava jo —pels seus films anteriors— que l'interès del film provenia no tant del director de la pel·lícula, Mel Brooks, com dels divertits actors. En efecte, després de veure la trajectòria de Gene Wilder, protagonista i coguionista de *El jovencito Frankenstein*, la cosa quedava clara. Mentre Brooks accentuava els trets arrevistats i ultraparòdics del seu humor,

Wilder iniciava una carrera com a director amb pocs però substanciosos títols.

Aquesta *La mujer en rojo*, dirigida i protagonitzada per Gene Wilder, és un *remake* d'una fluixa pel·lícula francesa dirigida en 1977 que es deia *Un elefante se equivoca enormemente*. Gene Wilder interpreta Teddy Pierce, un madur executiu casat i en crisi. El seu obscur objecte del desig serà, en aquesta ocasió, una dona vestida de roig, que ha conegut en un garatge, mentre emulava Marilyn Monroe en *La tentación vive arriba*.

Wilder desenvolupa a la perfecció el paper d'urbanícola neuròtic, amb aquestes actuacions

Kelly Le Brock

que fa a vegades amb tocs epilèptics i histèrics. Connecta, d'altra banda, amb la tradició del *schlemiel* (maldestre en *yiddish*) de

l'humor jueu, que tan bé han interpretat entre altres Jerry Lewis i Woody Allen. I la resolució d'algunes escenes és esplèndida. Utilitza molt intel·ligentment els plans mitjans i l'espai fora de camp en els *gags* i dona al film un *timing* digne de la comèdia dels anys trenta.

Els meravellosos paisatges urbans de San Francisco, la música de Stevie Wonder, l'estimulant Kelly Le Brock (la dona de roig i de goig) i el divertit Joseph Bologna (el mateix de *Lío en Río*), més uns gotetes de misoginia ben dosificada, ajuden a fer de *La mujer de rojo* una divertida pel·lícula. ¡Ah!, i el final, genial.

Una imatge de Virginia Woolf, uns anys abans de la seua mort

Virginia Woolf: «Al far»

Enric SÒRIA

El món de les traduccions al català no ha estat amb Virginia Woolf tan avar com acostuma. Amb la pulcra traducció que Proa ens presenta aquest Nadal ja són quatre les obres de la sensitiva escriptora anglesa que podem llegir sense haver de recórrer al comodí, o les crosses, d'una llengua

veïna. Això ja és un bon punt de partida.

D'altra banda, per a molts recensionistes, *Al far* és la primera gran novel·la de la Woolf i una de les més significatives. Al capdavant, en 1927, el grup de Bloomsbury, colla on s'aplegaven alguns dels intel·lectuals més desperts de l'Anglaterra d'entreguerres, havia ja assimilat els corrents ideològics i es-

tètics que removien Europa, i començaven a sentir els efectes de la grossa artilleria de James Joyce. La crisi del futur s'endevinava. Virginia Woolf en seria el més delicat sismògraf.

L'argument d'*Al far* és ben senzill: un grup de persones estiuegen en una illa: una família, uns joves, algun ésser solitari. Les infimes anècdotes serveixen per anar descabellant un ordit de complicades implicacions sentimentals: la relació —una mica toscament freudiana— entre pare i fill, el joc de sobreentesos i silencis dels esposos, l'atractiu harmonitzador d'una dona bellíssima, la vulgaritat, el desassossec, una extensa gamma de claudicacions humanes es donen cita en un camp de regles educades i anodines. Entre el somieig i la detallada observació, els protagonistes exploren els seus estats d'ànim, la seua necessitat d'amor, o de fasciació.

La pregunta sobre el sentit de la vida, *leit motiv* de l'obra, queda sense contestació. El far resultarà un ambigu símbol: la seua idealització en la llunyania esdevindrà molt més real que el far mateix en acostar-s'hi.

La prosa de la Woolf, tan suggestiva com els evanescents espectres que convoca, resultarà un instrument molt apte per a expressar l'inexpressable, vorejant-ho, delimitant-ho. En canvi, els recursos tècnics que desplega, urgida, com Lawrence, per l'afany experimentador de l'època, resulten avui forçats, innecessaris. No encerten a amagar els bons models del XIX.

La seua narrativa potser culmina en les pàgines centrals de la novel·la, la casa abandonada, un món tancat de referències molt subtils, que assenyalen el buit. Aquesta novel·la desolada no és a la fi més que un lúcid, neguitós i reiterat encerclament del buit.